

KILDER - HOOFDSTRAAT

NADER ONDERZOEK

Vliegroutes vleermuizen

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Montferland

PROJECTNUMMER:

41161243

DATUM:

25 augustus 2025

Bezoekadres
Kroezenhoek 8
7683 PM Den Ham

Postadres
Postbus 12
7683 ZG Den Ham

T +31 (0) 546 67 88 88
E info@roelofsgroep.nl

Tevens vestigingen in:
Arnhem
Stadskanaal
Sneek
Steenwijk
Veenendaal
Spijkenisse
Weesp

PROJECTGEGEVENS:

Naam: Nader onderzoek
Nummer: 41161243
Documentnr: R04-D01-31124243-tuk
Status: Definitief
Datum: 25 augustus 2025
Auteur:
Verificatie:
Foto voorblad: BIJ12, 2024

OPDRACHTGEVERS:

Gemeente Montferland
Bergvredestraat 10
6942 GK, Didam

AUTORISATIE

Naam:
Handtekening:

Datum: 25-8-2025

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding nader onderzoek	3
1.2	Natuurwetgeving in Nederland	3
1.3	Voorgenomen werkgebied en omgeving.....	3
1.3.1	Voorgenomen werkzaamheden	6
1.4	Scope van het nader onderzoek.....	6
2.	Methode	7
2.1	Toegepaste methode	7
2.1.1	Vliegroute(s) vleermuizen	7
2.1.2	Veldbezoeken.....	7
3.	Resultaten en effectanalyse nader onderzoek	8
3.1	Resultaten	8
3.1.1	Veldbezoek 21 mei, 2025	8
3.1.2	Veldbezoek 22 juli, 2025.....	9
3.2	Effectanalyse	9
4.	Conclusie & vervolgstappen	10
4.1	Conclusie	10
4.2	Vervolgstappen.....	10
4.3	Geldigheid van het onderzoek bij planwijzigingen.....	10

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING NADER ONDERZOEK

De gemeente Montferland is voornemens om de Hoofdstraat te Kilder te reconstrueren. Om te onderzoeken of dit werk een Flora & Fauna activiteit is, is er een natuurtoets uitgevoerd (Ubbink, 2024). Uit dit onderzoek is gebleken dat de voorgenomen werkzaamheden mogelijk negatieve effecten hebben op potentieel aanwezige beschermde soorten.

1.2 NATUURWETGEVING IN NEDERLAND

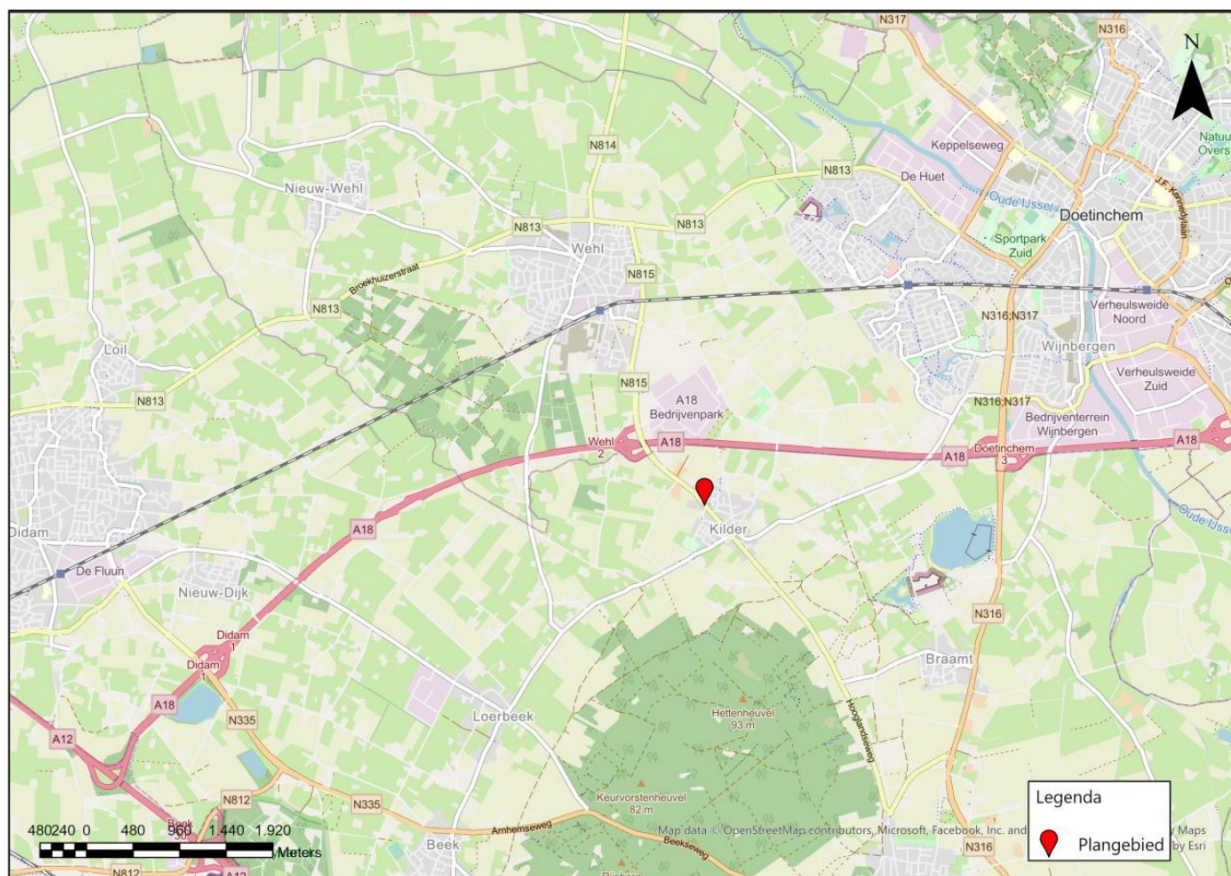
De Omgevingswet bevat, naast overige bescherming van de fysieke leefomgeving, regels voor bescherming van flora, fauna en beschermde gebieden zoals Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Het nader onderzoek is een verdiepend onderzoek om vast te stellen of er mogelijk beschermde soort(en) aanwezig zijn die door het project kunnen worden beïnvloed. Indien dit het geval is, valt het project onder een Flora- en fauna-activiteit en is het vergunningsplichtig (zie figuur 1.1.).

Figuur 1.1. *Stappenplan natuurwetgeving in Nederland.*

1.3 VOORGENOMEN WERKGEBIED EN OMGEVING

Het voorgenomen werkgebied bevindt zich in Kilder, gemeente Montferland, provincie Gelderland (figuur 1.2). Het ligt in het zuidoosten van de provincie, ten zuidwesten van de plaats Doetinchem en ten oosten van de plaats Didam. Ten westen van het voorgenomen werkgebied ligt het natuurgebied de Rijntakken. De omgeving van het voorgenomen werkgebied betreft een urbane samenstelling en agrarisch landschap.

Figuur 1.2. Globale ligging van het voorgenomen werkgebied (bron: ArcGis Pro).

Het voorgenomen werkgebied bevindt zich in het centrum van Kilder en omvat de Hoofdstraat, gelegen in een urbaan landschap. Het voorgenomen werkgebied loopt globaal vanaf het kruispunt Kilderseveld – Wehlseweg – Hoofdstraat tot aan de rotonde naar het zuidoosten. Hierbij gaat het om een afstand van ongeveer 800 meter. Aan de randen van het voorgenomen werkgebied zijn diverse woningen, bedrijven en volkstuinen te vinden. Het voorgenomen werkgebied bestaat uit een verharde weg (asfalt en een aantal verkeersdrempels met klinkers) en een trottoir (bestaande uit klinkers). Aan de rand in het zuiden is de Johannes de Doperkerk gelegen. Figuur 1.3 tot en met 1.7 geven een impressie van het voorgenomen werkgebied en de omgeving hiervan.

Figuur 1.3. Specificatie van het voorgenomen werkgebied (bron: ArcGis Pro).

Figuur 1.4. Impressie Hoofdstraat (1).

Figuur 1.5. Impressie Hoofdstraat (2).

Figuur 1.6. Impressie plein nabij de Johannes de Doperkerk.

Figuur 1.7. Impressie Hoofdstraat (3)

1.3.1 Voorgenomen werkzaamheden

De gemeente Montferland is voornemens de Hoofdstraat in Kilder her in te richten om de rijbaan af te waarderen en de kwaliteit van de omgeving te verbeteren. De nieuwe rijbaan wordt uitgevoerd met een elementen verharding en het trottoir zal eveneens opnieuw worden aangelegd en ingericht. Waar mogelijk wordt extra groen ingepast. De bestaande bomen langs de Hoofdstraat, die op gemeentegrond staan, worden vanwege groeiachterstand gekapt en vervangen. Verder zal het riool op diverse locaties worden hersteld. Tijdens de werkzaamheden zal geen extra verlichting worden ingezet, en er wordt ook geen aanvullende verlichting geïnstalleerd voor de gebruiksfase van het project. De werkzaamheden vinden plaats in één aaneengesloten fase en zullen naar verwachting enkele maanden in beslag nemen. De werkzaamheden zullen in twee fasen worden uitgevoerd, verspreid over de jaren 2025 en 2026. Bijlage I weergeeft het schetsontwerp.

1.4 SCOPE VAN HET NADER ONDERZOEK

Het onderzoek richt zich uitsluitend op de volgende soorten en/of beschermde aspecten :

- Essentiële vliegroute(s) van vleermuizen (zie figuur 1.9).

Andere soorten die zijn beschreven in de Natuurtoets zijn reeds onderzocht of worden nog onderzocht. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van BIJ12 en het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2023) die betrekking hebben op de desbetreffende soort(en). Na afloop van het onderzoek wordt een advies opgesteld waarin eventuele vervolgstappen worden beschreven.

Figuur 1.8. Locatie mogelijk aanwezige vliegroute vleermuizen.

2. METHODE

2.1 TOEGEPASTE METHODE

2.1.1 Vliegroute(s) vleermuizen

Voor het in kaart brengen van de vliegroutes zijn de kennisdocumenten van BIJ12 en het Vleermuisprotocol van de NGB (2021) geraadpleegd. Op basis van deze richtlijnen is het nader onderzoek uitgevoerd. Dit bestond uit twee veldbezoeken in de periode van 15 april tot 15 oktober, waarvan ten minste één tijdens de kraamtijd (15 mei – 15 juli), met minimaal acht weken tussen het eerste en laatste bezoek.

Tijdens het onderzoek is met behulp van een batdetector (Pettersson D240X), een geluidsrecorder (Tascam DR-05X) en een warmtebeeldcamera (Hikmicro Falcon FQ35) geobserveerd en geluisterd naar langsvliegende vleermuizen. Door te posten langs de laanbomen, vanaf zonsondergang tot twee uur daarna, is inzicht verkregen in alle vliegbewegingen binnen het beoogde werkgebied.

2.1.2 Veldbezoeken

De onderstaande tabel weergeeft wanneer het voorgenomen werkgebied is onderzocht op het voorkomen van essentiële vliegroutes van vleermuizen (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Datum, tijdstip en weersomstandigheden tijdens onderzoeksmomenten.

Datum	Tijd	Medewerker(s)	Weer
21-5-2025	21:30 – 23:30		17°C, droog, Bew. 3/8, 2 Bft
22-7-2025	21:45 - 23:45		19°C, droog, Bew. 3/8, 1 Bft

3. RESULTATEN EN EFFECTANALYSE NADER ONDERZOEK

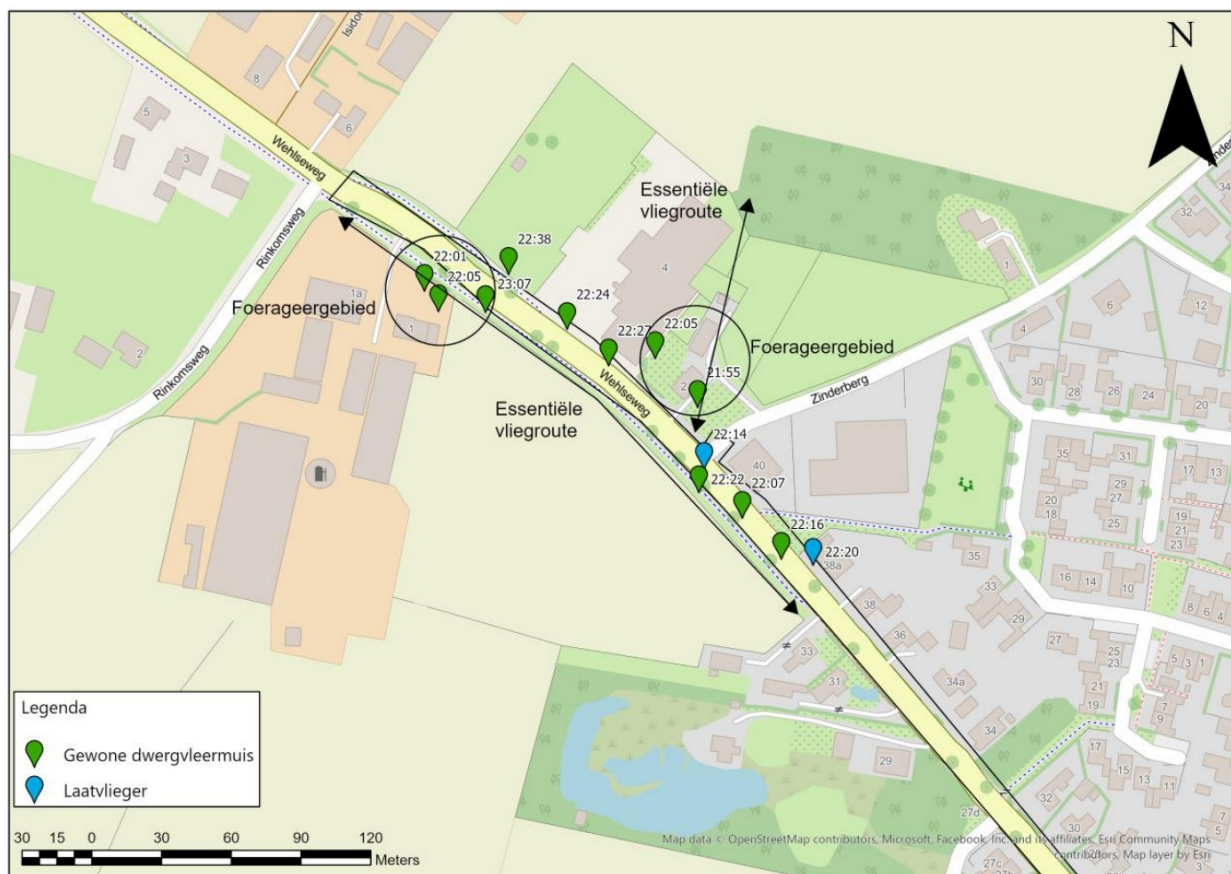
3.1 RESULTATEN

3.1.1 Veldbezoek 21 mei, 2025

Tijdens het veldbezoek zijn in totaal elf langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ze vlogen in een rechte lijn, met weinig foerageergedrag, in westelijke en oostelijke richting langs de laanbomen. Daarnaast foerageerden enkele gewone dwergvleermuizen in de tuinen van Wehlseweg 1 en Wehlseweg 2, waarna ze later op de avond vermoedelijk vertrokken naar een ander foerageergebied. Vermoedelijk waren deze vleermuizen afkomstig uit een van de gebouwen rondom het voorgenomen werkgebied.

Ook trokken enkele gewone dwergvleermuizen naar het noorden van het voorgenomen werkgebied, om daar vervolgens te gaan foerageren. Hierbij maakten zij gebruik van de gebouwen als vliegroute.

Daarnaast is tweemaal een laatvlieger waargenomen, die via de laanbeplanting naar het zuiden vloog. Vermoedelijk trok deze richting de plas ten zuiden van het voorgenomen werkgebied om daar te gaan foerageren. Dit is echter niet vastgesteld (zie figuur 3.1).

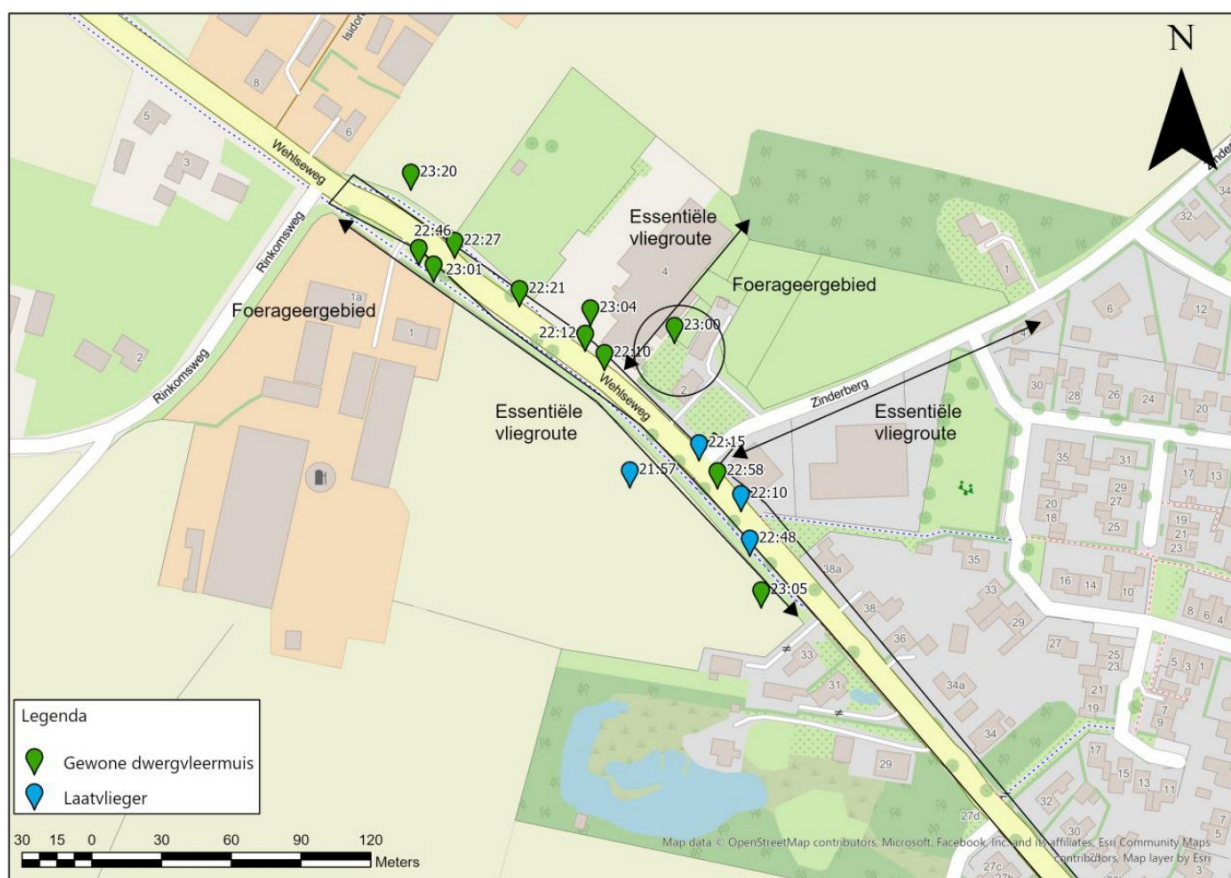

Figuur 3.1. Waarnemingen van vleermuizen tijdens onderzoeksrond 21-5-2025.

3.1.2 Veldbezoek 22 juli, 2025

Tijdens het veldbezoek zijn in totaal tien langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ze vlogen in een rechte lijn, met weinig foerageergedrag, in noordwestelijke en noordelijke richting. Vermoedelijk waren deze vleermuizen afkomstig van een verblijfplaats in de omliggende gebouwen. Ook werden opnieuw foeragerende gewone dwergvleermuizen in de tuinen waargenomen van Wehlseweg 1 en Wehlseweg 2. Dit was echter van kortere duur ten opzichte van het vorige veldbezoek; in de loop van de avond trokken de gewone dwergvleermuizen vermoedelijk verder naar een ander foerageergebied.

Daarnaast zijn er meerdere langsvliegende laatvliegers waargenomen, met name ter hoogte van de kruising Zinderberg – Wehlseweg. De laatvliegers kwamen uit noordoostelijke richting aangevlogen, langs de weg Zinderberg. Hierbij maakten zij gebruik van de laanbomen, om vervolgens in westelijke richting door te vliegen naar een ander foerageergebied. Vermoedelijk waren ook deze vleermuizen afkomstig uit de omliggende gebouwen (zie figuur 3.2).

Figuur 3.2. Waarnemingen van vleermuizen tijdens onderzoeksrunde 22-7-2025.

3.2 EFFECTANALYSE

Uit het onderzoek is gebleken dat vleermuizen inderdaad de laanbeplanting benutten als essentiële vliegroute, om vanuit de woningen en bosschages, foerageergebied buiten te bereiken.

Als gevolg van de herinrichting van de weg zullen de laanbomen langs de Wehlseweg, die deze vliegroute vormen, verwijderd worden. Deze aantasting zal de functie van deze lijnvormige elementen als essentiële vliegroute voor de waargenomen vleermuissoorten negatief beïnvloeden, omdat de verblijfplaatsen daardoor niet bereikbaar zullen zijn.

4. CONCLUSIE & VERVOLGSTAPPEN

4.1 CONCLUSIE

De gemeente Montferland is voornemens om de Hoofdstraat te Kilder te reconstrueren. Uit de natuurtoets is gebleken dat de volgende nadere onderzoeken noodzakelijk zijn:

- Teunisbloempijlstaart;
- Vliegroutes Vleermuizen;
- Boombewonende Vleermuizen;
- Grote Leeuwenklauw.

Dit nader onderzoek heeft zich uitsluitend op de volgende soort(en) en/of beschermde aspect(en) gericht:

- Essentiële vliegroute(s) van vleermuizen

Er zijn in totaal drie essentiële vliegroutes voor vleermuizen vastgesteld. Dit zijn:

- Bomenrij langs Wehlseweg (oost-west);
- Gevel langs Wehlseweg nr.4 (noord-zuid);
- Zuidzijde Zinderberg.

Om de herinrichting te realiseren is de opdrachtgever voornemens de laanbomen langs de Wehlseweg te verwijderen. Uit het onderzoek is gebleken dat vleermuizen deze laanbomen benutten als vliegroute, om vanuit de aangrenzende woningen hun foerageergebied te bereiken.

Het verdwijnen van deze bomen zal ervoor zorgen dat de functionaliteit tussen de verblijfplaatsen en foeragegebieden wordt aangetast. Dit is een overtreding van de Verbodsbepalingen uit de Omgevingswet en daarmee vergunningsplichtig.

4.2 VERVOLGSTAPPEN

Om een vergunning te verkrijgen dienen er maatregelen genomen te worden om het verlies van de essentiële vliegroute te compenseren. Dit dient opgenomen te worden in een zogenoemd Activiteitenplan om hiermee vervolgens een vergunning voor een Flora- en fauna-activiteit te verkrijgen. De aard van deze maatregelen is situatieafhankelijk en afhankelijk van diverse factoren, zoals het definitieve ontwerp

De behandeltermijn voor een vergunningsaanvraag bedraagt 8 weken en kan met maximaal 6 weken worden verlengd. Het wordt geadviseerd de aanvraag in te dienen zodra het definitieve ontwerp beschikbaar is, maar uiterlijk één jaar vóór aanvang van de werkzaamheden.

4.3 GELDIGHEID VAN HET ONDERZOEK BIJ PLANWIJZIGINGEN

De resultaten en conclusies uit dit nader onderzoek zijn gebaseerd op het huidige plan en de bijbehorende werkzaamheden en uitvoeringslocaties. Indien het plan wijzigt – bijvoorbeeld in aard van de werkzaamheden, omvang, fasering of ruimtelijke ligging – kunnen de ecologische effecten veranderen. In dat geval is dit onderzoek mogelijk niet meer actueel of toereikend en dient opnieuw beoordeeld te worden of aanvullend ecologisch onderzoek nodig is. Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om bij planwijzigingen tijdig een ecologisch deskundige te raadplegen.

I. BRONVERMELDING

- BIJ12. (2024, Versie 2.0.). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis; Pipistrellus pipistrellis [foto]*.
- Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie nov 2023.
<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>
- Ubbink, T. (2024, 17 oktober). Natuurtoets. Slotweg- Bergentheim. Roelofsgroep. R01-D01-31124243-tuk.

II. SCHETSONTWERP

